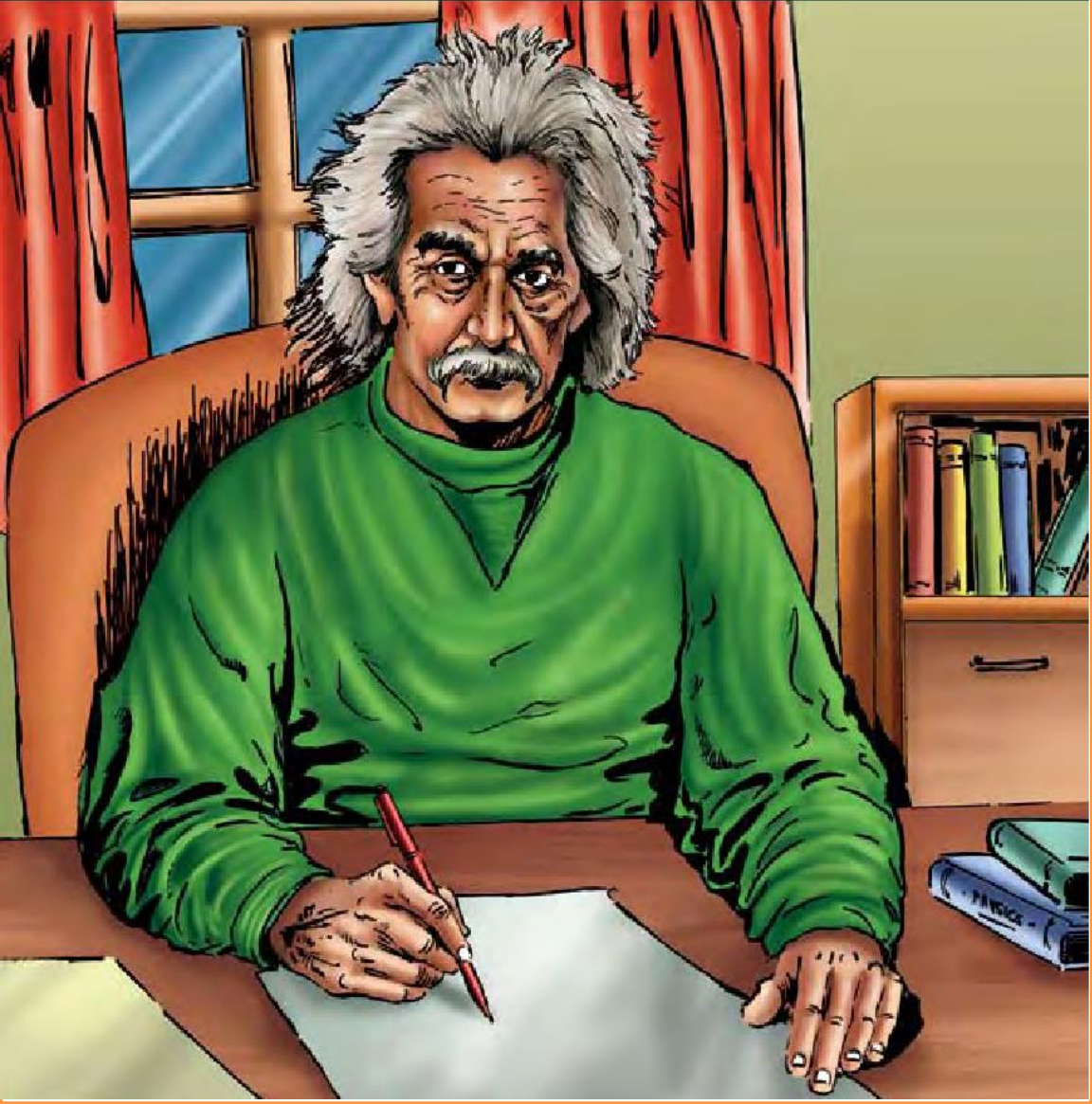

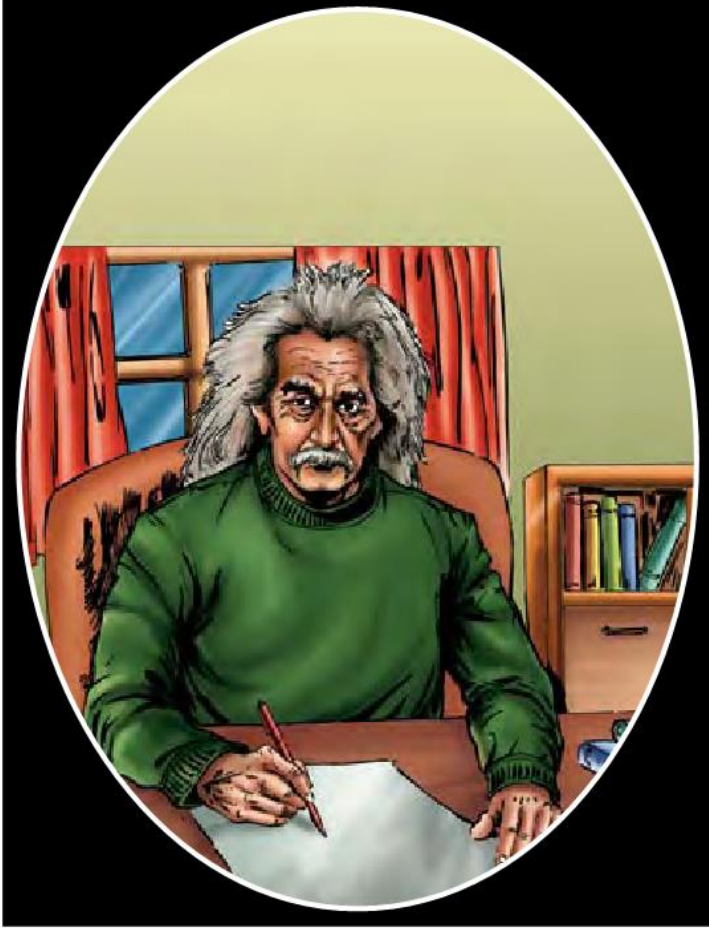
અલ્બર્ટ આઈન્સ્ટાઈન

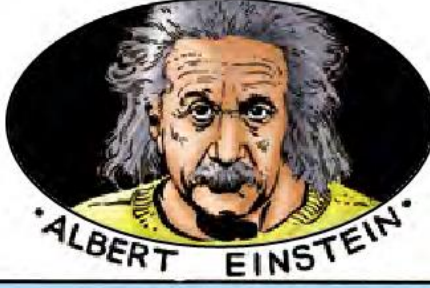
સૈડલબક / ગુજરાતી અનુવાદ : હેમંત સોલંકી

અલબર્ટ આઈન્સ્ટાઈન

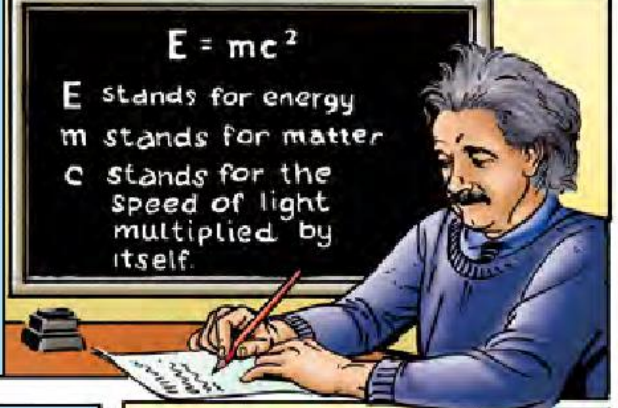
સૈડલબક / ગુજરાતી અનુવાદ : હેમંત સોલંકી

અલ્બર્ટ આઈન્સ્ટાઈન નો જન્મ ૧૮૭૯માં જર્મનીમાં થયો. તેઓ દુનિયાના મહાનતમ વૈજ્ઞાનિક તેમજ વિચારક હતા. ૧૯૩૩માં જ્યારે જર્મનીમાં એડોલ્ફ હિટલર સત્તા પર આવ્યા ત્યારે આઈન્સ્ટાઈને પોતાનો દેશ હંમેશ માટે છોડી દીધો. આઈન્સ્ટાઈન એક યહૂદી હતા. ૧૯૪૦માં આઈન્સ્ટાઈન એક અમેરિકી નાગરિક બન્યા.

આમ તો તેમણે ઘણું સંશોધન કર્યું. પણ દુનિયા તેમને યાદ રાખે છે સાપેક્ષતા ના સિદ્ધાંત માટે.
 $E = m(c \times c)$, તેમનું આ સમીકરણ વિજ્ઞાનનું સૌથી પ્રસિદ્ધ સમીકરણ બન્યું.
 અહીં E =ઊર્જા, m =પદાર્થ અને c =પ્રકાશની ગતિ.

પાંચ વર્ષનો અલ્બર્ટ જ્યારે બીમાર હતો ત્યારે તેના પિતાએ તેને એક લેંટ આપી.

દીકરા, હું તારા માટે એક હોકાયંત્ર લાવ્યો છું.

આ શું કરે છે ?

આને તું કોઈ પણ બાજુએ થી પકડ, એની સોય હમેશા ઉત્તર દિશા ચીંધશે. સમુદ્રમાં નાવિકો તેનો ઉપયોગ દિશા શોધન માટે કરે છે.

અલ્બર્ટની મા અને તેના મિત્રો જ્યારે વાયોલિન પર મોઝાર્ટનું સોનાટા ગીત વગાડતા, અલ્બર્ટને તે ખુબજ પસંદ પડતુ.

એક દિવસ....

આ તારા માટે છે !
સંગીત શીખ.

તે સંગીત શિક્ષક
પાસે ગયો.

રિયાઝ કરો !
મહેનત કરો !
જેટલો રિયાઝ
કરશો તેટલું
વધારે સારું !

કેટલાક સમય પછી....

આ સારી ધુન છે !
પણ તને હજુ રિયાઝ કરવો
પડશે !

એક જ વસ્તુ વારંવાર કરવી
મને પસંદ નથી.

આઈન્સ્ટાઈનને સંપૂર્ણ જીવન વાયોલિન ઉપર પ્રેમ રહ્યો. પણ એક જ વસ્તુને વારંવાર કરવી તેમને ક્યારેય પસંદ ન હતું.

અલ્બર્ટના કાકા - જેકબ એન્જીનીયર હતા,
અને બિઝનેસ કરતા હતા.

અલ્બર્ટ, શું
મુંઝવણ છે ?

કાકા,
આ બીજગણિત
અધરો વિષય છે.

બીજગણિત તો બહું
મજાનો વિષય છે.

સાચ્યેજ !

આમાં આપણે એક નાના પ્રાણીનો
શિકાર કરીએ છીએ. એનું નામ
આપણે નથી જાણતા, એટલે
આપણે તેને 'X' કહીશું.

પછી આપણે તેનો શિકાર કરી તેને
પકડીએ છીએ ! ત્યારે આપણે તેને
સાચ્યું નામ આપીએ છીએ.

જો આ રહ્યો જવાબ !
કેટલું સરળ છે.

અરે હા !
સાચ્યેજ !

અલ્બર્ટનો મિત્ર તેના માટે કેટલાક પુસ્તકો લાવ્યો.

હું તારા માટે બે પુસ્તકો લાવ્યો છું - એક છે ભૌતિકશાસ્ત્ર ઉપર અને બીજું છે ભૂમિતિ ઉપર.

તારો ખુબ જ આભાર મિત્ર !

કેટલાક અઠવાડિયાઓ પછી....

અરે મૅક્સ ! આ પ્રશ્ન ઉકેલવામાં મારી મદદ કર.

માફ કરજે અલ્બર્ટ. તુ ભૌતિકશાસ્ત્ર અને ગણિતમાં મારાથી વધારે હોશિયાર છો !

પરંતુ શાળામાં.....

સર, મારો એક પ્રશ્ન છે....

નહી ! તારે કાંઈ પણ પૂછવાનું નથી ! જે પુસ્તકમાં લખ્યું છે તે જ યાદ રાખવાનું છે અને પૂછવા પર એ જ ઉત્તર આપવાનો છે.

શાળા, ફ્રીજ જેવી છે. શિક્ષકો અહીં લશ્કરી અધિકારીઓ જેવા છે. બધાને તેમના આદેશનું પાલન કરવું પડે છે. અહીં બધા એક સરખા જ લાગે છે.

પણ કેટલાક મહિનાઓ પછી.....

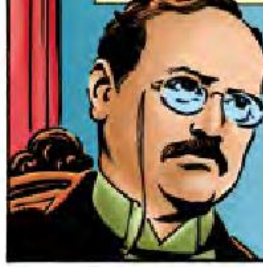
તુ હવે કાઇંક
કમાવાનું વિચાર.

તુ ઈલેક્ટ્રીકલ
એજીનિયર બન.

ડિપ્લોમા વગર
યુનિવર્સિટીમાં
તેને પ્રવેશ નહી
મળી શકે.

સ્વિસ પોલીટેકનીકમાં તને ફક્ત
પ્રવેશ પરીક્ષા આપવી પડશે.
તારી ઉંમર હમણા ઓછી છે,
પણ તે પરીક્ષા આપવા લાયક છે.

૧૬ વર્ષનો
અલ્બર્ટ જ્યુરિખ,
સ્વીત્ઝર્લેન્ડ
ગયો અને
પરીક્ષા આપી.

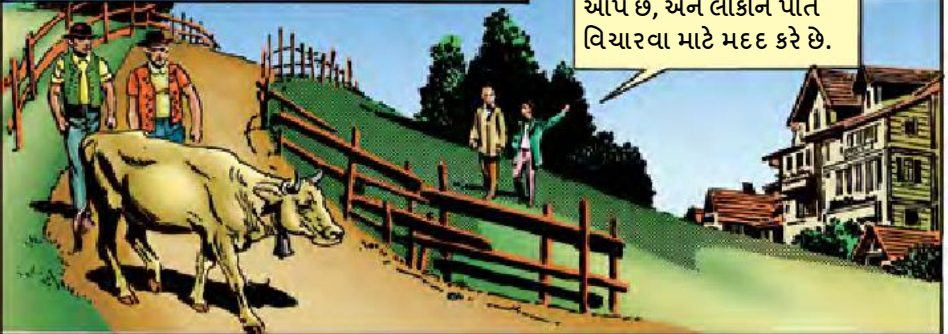
તે નાપાસ થયો. પણ સ્કૂલના પ્રિન્સીપાલે તેને બોલાવ્યો.

તે બીજગણિતમાં ખુબજ સારો
દેખાવ કર્યો છે.
તું એક વર્ષ આરાઉ
હાઈસ્કૂલમાં ભણ, તો તું આ
પરીક્ષા પાસ કરી લઈશ.

આરાઉ, જ્યુરિખથી ૨૦ માઈલ દૂર હતું. અલ્બર્ટ, ત્યાં
એક શિક્ષકના પરિવાર સાથે રહ્યો. અલ્બર્ટને પોતાની
શાળા, સ્વીત્ઝર્લેન્ડ અને ત્યાંના લોકો ખુબજ પસંદ હતા.

સ્વીત્ઝર્લેન્ડ ખુબજ સુંદર છે.
ત્યાં લોકો આદેશ નથી દેતા.
તેઓ લોકોના પ્રશ્નોના જવાબ
આપે છે, અને લોકોને પોતે
વિચારવા માટે મદદ કરે છે.

એક વર્ષ પછી
અલ્બર્ટએ ફરીથી
પોલિટેક્નિક
ઇંસ્ટીટ્યૂટની
પરીક્ષા આપી.
ચાર વર્ષ સુધી
તેણે ત્યાંના
જીવનને માણ્યું.

ત્યાં મોજ માણવા ઘણી બાબતો હતી.

તે ગણિતની વિદ્યાર્થિની છે.
મેં તેને ક્લાસમાં જોઈ છે,
પણ મને તેનું નામ ખબર નથી.

તે મિલીવા
મારિક છે.

જલ્દી તેની મિલીવા
સાથે સારી મિત્રતા
થઈ ગઈ.

કોર્સ પૂર્ણ કરી નોકરી
મળતા જ આપણે
લગ્ન કરી લઈશું.

અલ્બર્ટનો
ક્લાસમાં હજુ
એક મિત્ર હતો -
માર્સેલ ગ્રોસમૅન

એવા વિચારો ઉદ્ભવી
રહ્યાં છે જે ભૌતિક
દુનિયાની આપણી
સમજને એકદમ બદલી
નાખશે.
પણ તે અહીં
ભણાવવામાં નથી
આવતું.

હું તેને સમજવા માંગુ છું પણ મને
દરરોજના ક્લાસના ભણતરથી કુર્સત
નથી મળતી.

તું તે નવા વિચારો પર અભ્યાસ કર.
હું ક્લાસના સારા નોટ્સ બનાવીશ અને પરીક્ષા
માટે શું વાંચવાનું છે એ તને જણાવીશ.

આ મદદના લીધે અલ્બર્ટ પોતાની પરીક્ષા
સહેલાઈથી પાસ કરી શક્યો.

ઓગસ્ટ ૧૯૦૦ માં
અલ્બર્ટ અને તેના મિત્રોને
સ્નાતકની ડિગ્રી મળી.

તુ આગળ શું
કરીશ, અલ્બર્ટ ?

હું શિક્ષક
બનીશ.

કારણકે અલ્બર્ટ
પોતાના
પ્રોફેસરના
લેક્ચરમાં નહોતો
જતો એટલે ત્યાંના
લોકો તેને શિક્ષક
બનાવવા નહોતા
માંગતા.

મને એક નોકરી જોઈતી છે. પણ પહેલા
હું સ્વિસ નાગરિકત્વ મેળવીશ.
તે મેળવવા માટે મેં કેટલાક પૈસા
બચાવી રાખ્યા છે.

સ્વિસ લોકો દયાળુ
અને મુક્ત છે !
અહીં લોકો શાંતિથી
રહે છે !
હું જર્મન છું, તેવું મને
અહીં લાગ્યું જ નહીં.

૧૯૦૧ માં અલ્બર્ટને સ્વિસ નાગરિકત્વ મળ્યું.
સંપૂર્ણ જીવન તેમણે તેનો આદર કર્યો.

૧૯૦૨ માં
પોતાના મિત્ર
માર્સેલની મદદ
થી અલ્બર્ટને બર્ન
સ્થિત સ્વિસ
પેટેન્ટ કચેરીમાં
નોકરી મળી ગઈ.

તુ મોડેલનો અભ્યાસ કરજે.
જો તેમાં કોઈ નવીનતા જણાય તો
પોતાની રિપોર્ટમાં તે લખજે
જેથી કરીને આવિષ્કારકના હિતો
સુરક્ષિત રહે.

હીક છે, સર.

બર્નમાં એના ઘણા મિત્રો
બન્યા જેમની સાથે તે
વાતો કરતો.

પગારથી ગુજરાન
ચાલી જાય છે.
અહીં હું બીજી
વસ્તુઓ વિષે પણ
વિચારી શકું છું.

ત્યાં અલ્બર્ટએ
મિલીવાને
બોલાવી લીધી.
પછી બન્નેએ
લગ્ન કરી લીધા.

લગ્નની શુભકામનાઓ !

બીજા વર્ષે તેમને એક પુત્ર
થયો - હંસ અલ્બર્ટ

અલ્બર્ટ ?

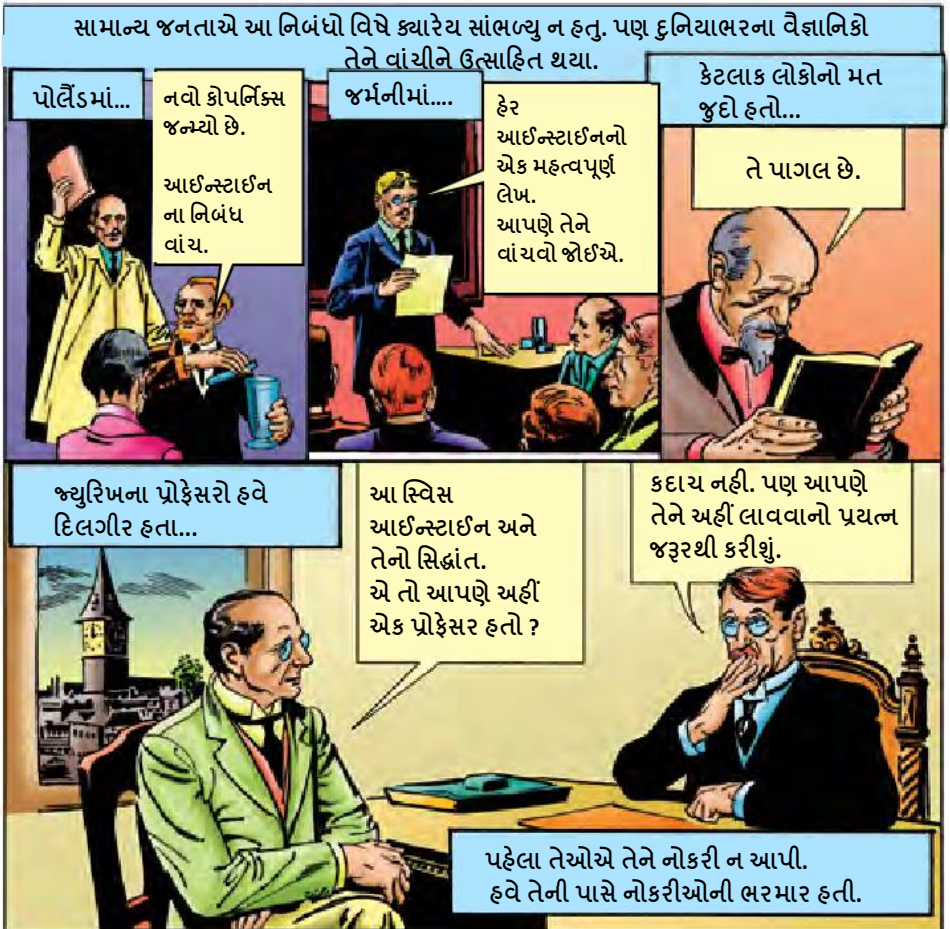
અંદર આવ !

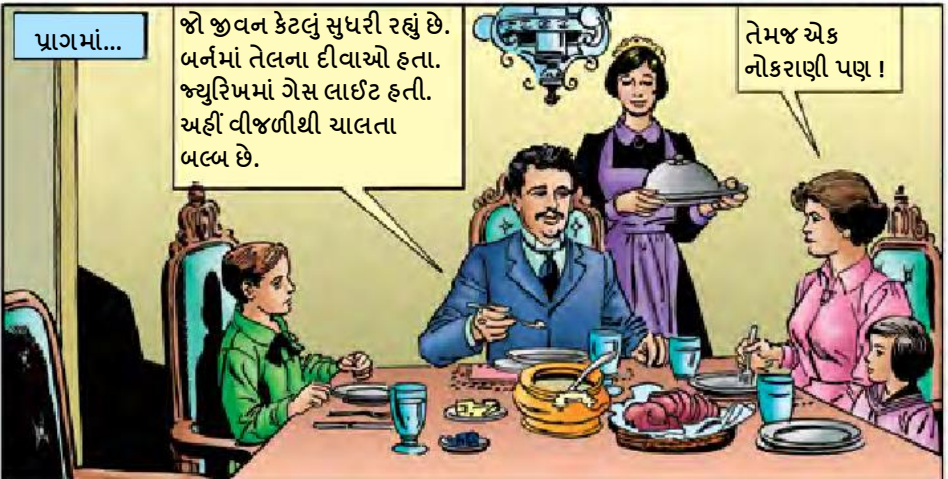
તેઓ જે પણ કરતા,
તેમની પાસે એક પુસ્તક જડુર રહેતું.

અને ખિસ્સામાં
એક નોટબુક.

હાં, ઠીક છે.

તેમની સાથે કઈક બીજું પણ હતું...

જર્મન, જેક ને ઉતરતો સમજે છે. એ લીધે જેક, જર્મન ને ધિક્કારે છે ! યહૂદી બધાથી અલગ હતા.

તે એક સારી યુનિવર્સિટી છે અને મારું કામ બરાબર ચાલી રહ્યું છે.

આઈન્સ્ટાઈન યુરોપના વૈજ્ઞાનિકોમાં પ્રસિદ્ધ થઈ રહ્યાં હતા.

કેટલીયે યુનિવર્સિટીઓ તેમને ગેસ્ટ-લેક્ચરર તરીકે બોલાવા લાગી.

કેટલીયે યુનિવર્સિટીઓએ તેમને નોકરીની ઓફર આપી.

૧૮ મહીનાઓ પછી આઈન્સ્ટાઈન પ્રાગથી જ્યુરિખ પરત ફર્યા.

જે શાળામાં હું નાપાસ થયો અને જ્યાં મને શિક્ષકની નોકરી ના મળી, તે હવે મને પ્રોફેસરશીપ આપી રહી છે.

આઈન્સ્ટાઈનના ભાષણો લોકપ્રિયતા મેળવતા ગયા.

જો તમને સમજમાં ના આવે તો પ્રશ્નો પૂછો ! પ્રશ્નોમાં મારો વિશ્વાસ છે !

પછી કેટલીયે વખત....

મને આ ઉત્તમ વિચારોને લખી લેવા જોઈએ.....

એક દિવસ કેટલાક લોકો મળવા આવ્યા.

સર્વશ્રેષ્ઠ વૈજ્ઞાનિકો
જર્મનીમાં કામ કરે છે.
તમે પણ ત્યાંજ કામ
કરો.

ત્યાં તમે એક નવી
ઈન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ
ફિઝિક્સ ના ઉપરી
થશો અને રોયલ
પ્રશિયન
એકેડેમીના સદસ્ય
પણ થશો.
પગાર પણ ખૂબ
સારો મળશે.

તમે ઈચ્છો તો ભણાવી
શકો છો, અથવા પૂરો
સમય શોધકાર્યમાં
લગાવી શકો છો.

તમારી ઓફર આકર્ષક છે,
પણ હવે હું જર્મન નથી,
અને જર્મન બનવા પણ
નથી માંગતો !
સ્વિસ નાગરિક તરીકે હું
ત્યાં આવી શકું છું !

જર્મન કાઉન્સિલ આના માટે માની ગયું.
એપ્રિલ ૧૯૧૪માં, આઈન્સ્ટાઈન પરિવાર
બર્લિન પહોંચ્યો.
આઈન્સ્ટાઈન દંપતીએ છુદ્દા-છેડા લીધા, અને
મિલીવા પોતાના બન્ને દીકરાઓને લઈને
જ્યુરિખ પાછી ચાલી ગઈ.

આપણે છુદ્દા પડીએ એ જ
સાડું રહેશે.
પણ આપણે આજીવન
મિત્રો રહીશું.

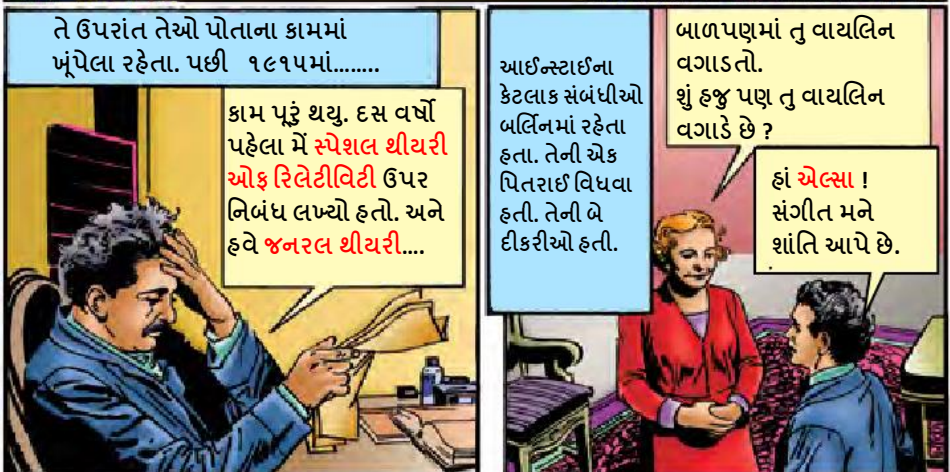
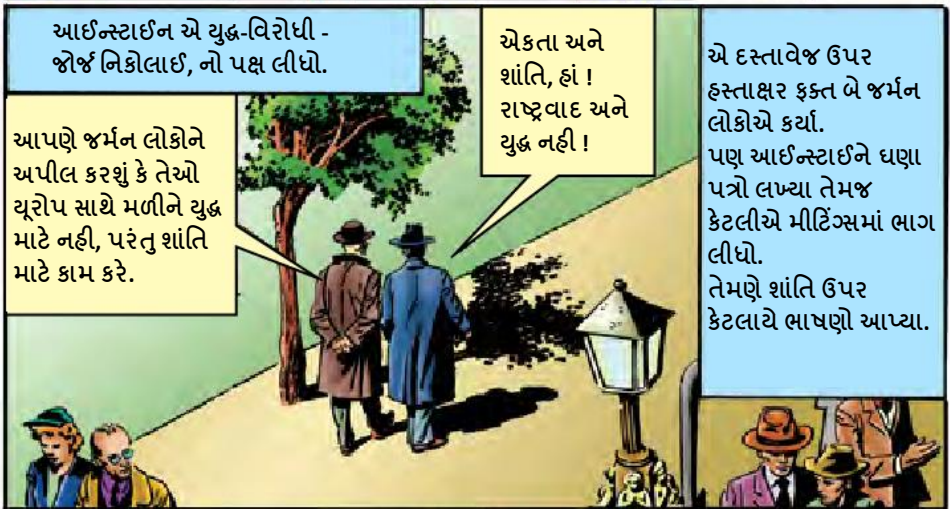
જો હું કદી નોબેલ
પુરસ્કાર જીત્યો તો
તેનાથી મળેલ
ધન તને આપીશ.

આઈન્સ્ટાઈનને
બર્લિનમાં ફક્ત
લશ્કર તેમજ
સૈનિકો જ દેખાયા.

લશ્કર ફક્ત યુદ્ધ કરશે
અને તારાજ સર્જશે ?

૧૯૧૮માં જર્મનીએ સમર્પણ કરી દીધું.
૧૯૧૯માં એલ્સા અને આઈસ્ટાઈનએ લગ્ન કરી
લીધા.

મારી થિયરી પ્રમાણે બીજા
તારાઓનો પ્રકાશ, પૃથ્વી
સુધી આવતા સૂર્યના
પ્રભાવથી વળી જશે.
તેનાથી એવું લાગશે કે એ
તારો પોતાના સ્થાનેથી
ખસી ગયો છે.

આની સાબિતી પૂર્ણ સૂર્ય-
ગ્રહણના સમયે થઈ શકે છે.
ત્યારે દિવસમાં પણ તારાઓ
દેખાશે.

કેટલાક બીજા વૈજ્ઞાનિકો પણ આઈસ્ટાઈનની
થિયરીને ચકાસવા માંગતા હતા. ઈંગ્લેન્ડમાં....

બ્રાઝિલ અને પ્રિન્સીપ આઈલૅન્ડ, દક્ષિણ આફ્રિકામાં
સૂર્ય-ગ્રહણ ખુબજ સ્પષ્ટ દેખાશે.

ત્યાં ચકાસણી કરીશું !

૨૯મે, પ્રિન્સીપ આઈલૅન્ડ....

જલ્દી કર ! હજુ એક પ્લેટ !
સૂર્ય-ગ્રહણ ફક્ત બે મિનિટ જ
રહેશે !

ચકાસણી કેવી રહી ?

ખબર નહી ! તે સમયે આકાશ વાદળછાયું હતું. પ્લેટસ ડેવલોપ થયા પછીજ જાણી શકાશે.

પછી ૩ જૂનના દિવસે.....

મેં આખો દિવસ ગણતરી કરી. મારા મેજવેલા પરિણામો, આઈન્સ્ટાઈનની થિયરી સાથે સુસંગત છે.

૬ નોવેમ્બર, ૧૯૧૯ ના દિવસે ઈંગ્લેન્ડએ અધિકારીક રીતે આઈન્સ્ટાઈનની થિયરીને પ્રમાણભૂત ઠેરવી.

આ સાથેજ આઈન્સ્ટાઈન વિશ્વ પ્રસિદ્ધ થઈ ગયા.

એલ્સા, કોણ આવ્યું છે ?

ડઝનભર પ્રેસ રિપોર્ટર આવ્યા છે !

ચોથું પરિમાણ શું છે ?

શું હોલિવુડ સાચ્યેજ તમારા ઉપર ફિલ્મ બનાવવા માંગે છે ?

પ્રકાશ કંઈ રીતે વળે છે ?

શું લોકો પાગલ થઈ ગયા છે ?

આઈન્સ્ટાઈનને વિશ્વભરમાંથી
હજારો પત્રો મળ્યા..

પણ હું તેનું શું
કરીશ ?

બહાર હજુ જથ્થાબંધ
પત્રો પડ્યા છે !

જ્યાંરે
આઈન્સ્ટાઈન
બહાર
નીકળતા.....

કૃપયા, ઓટોગ્રાફ દેશો
પ્રોફેસર આઈન્સ્ટાઈન....?

કૃપયા, હલો
નહી ! હું ફોટો
ખેંચી રહ્યો છું !

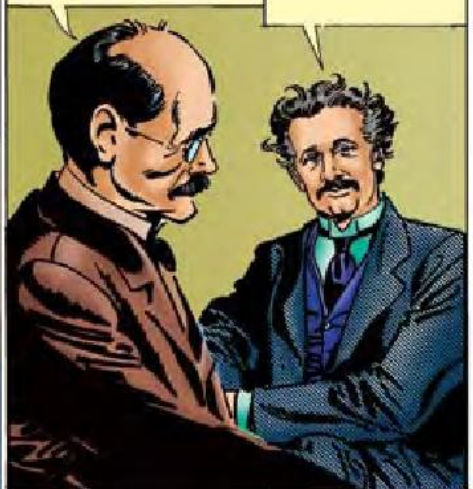
વૈજ્ઞાનિકોએ આઈન્સ્ટાઈનનું સન્માન કર્યું.
તેમને કેટલાએ દેશોમાંથી નોકરી માટે ઓફરો
મળી.

જેટલી મારા વિષે ચર્ચાઓ
થાય છે, જર્મન એટલાજ
પ્રમાણમાં મને ધિક્કારે છે.
કારણકે હું એક ચહૂદી છું. પણ
હું શાંતિપ્રિય છું. કદાચ મને
જર્મની છોડવું પડે.

તમારા પર થઈ રહેલ
આક્રમણો બિલકુલ
ઠીક નથી.

હવે જર્મની એક
રિપબ્લિક છે.
યૂરોપમાં શાંતિની
એક આશા બંધાઈ
છે. હું અહીંજ રહીને
મદદ કરીશ.

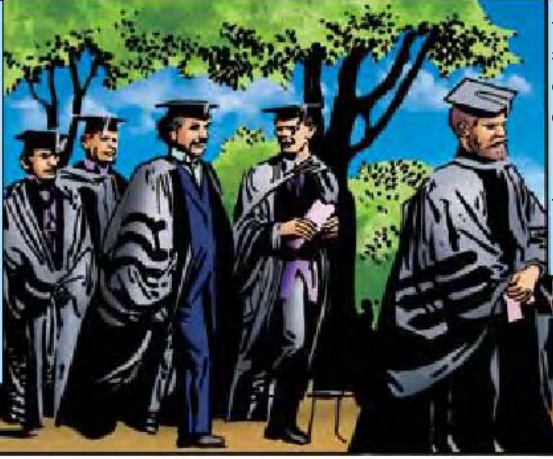

આઈન્સ્ટાઈનને
રાષ્ટ્રપતિના વ્હાઈટ-
હાઉસમાં આમંત્રણ
મળ્યું.

કોલમ્બિયા
યુનિવર્સિટીએ તેમને
મેડલ એનાયત કર્યો.

પ્રિન્સ્ટન
યુનિવર્સિટીએ તેમને
એક ડિગ્રી
એનાયત કરી.

પછીના કેટલાક વર્ષોમાં
આઈન્સ્ટાઈનએ ઘણા
બધા દેશોની મુલાકાત
લીધી.

દરેક જગ્યાએ તેમને
પ્રેમ અને આદર મળ્યા.

અલબેટ તમને **નોબેલ**
પુરસ્કાર એનાયત
થયો છે !

એ તો બહુ સારી વાત છે.

પુરસ્કારની ધનરાશિ હું
મિલીવાને આપીશ, જેનાથી
એ મારા બન્ને દીકરાઓને
ભણાવી શકે.

જાપાનમાં આઈન્સ્ટાઈનના સન્માનમાં
એક દિવસની જાહેર રજા રાખવામાં આવી.

જર્મનીમાં આઈન્સ્ટાઈનને કોઈ સન્માન ના મળ્યું.
હિટલર અને તેના માણસો દરેક વાત માટે
યહૂદીઓ અને આઈન્સ્ટાઈનને દોષી
ઠરાવવા લાગ્યા.

અલબેટ જર્મની છોડી
જઈએ ! નાઝીઓએ
હાલમાં જ વિદેશ મંત્રી
ડોક્ટર રાઠેનાઉ ને ઠાર
કર્યા છે. અને તમને પણ
ઠાર કરવાની ધમકી આપી
રહ્યાં છે.

નાઝી પાર્ટી
જર્મનીમાં
નાના પાયે છે.
હું અહીં રહીને
તેમને
ઠરાવવામાં
મદદ કરીશ.

પણ પછીના દસ વર્ષોમાં જર્મનીમાં નાઝી પાર્ટી સશક્ત થઈ ગઈ. આઈન્સ્ટાઈનને મળવા અમેરિકાથી એક પ્રતિનિધી આવ્યા.

અમે પ્રિન્સટનમાં શોધકોની એક ઇન્સ્ટિટ્યૂટ બનાવી રહ્યાં છીએ. ત્યાં તમે પોતાની મરજી પ્રમાણે કામ કરી શકશો. અમારી ઈચ્છા છે કે તમે તે ઇન્સ્ટિટ્યૂટના પ્રમુખ બનો !

શું હું વર્ષમાં કેટલાક મહિનાઓ ત્યાં વિતાવી શકું છું ?

આઈન્સ્ટાઈનનો પરિવાર તેમજ મિત્રો તેમની સુરક્ષાને લઈને ખુબજ ચિંતિત રહેતા હતા.

નાઝીઓ રોજ નવી ધમકી આપી રહ્યા છે.

તેઓ રોજ તમને ધમકી આપે છે. તેઓ તમારી શિયરીને દુનિયાની વિરુદ્ધ રચેલ એક ચઢ્ઢી ષડયંત્ર જણાવે છે !

તમને ઠાર મારવા માટે નાઝીઓએ ૫૦૦૦ ડોલરના ઈનામની ઘોષણા કરી છે !

મને ખબર નહોતી કે મારુ માથુ આટલું બધું કિમતી છે !

અલબત્ત, તમે આને હંસવામાં ના લો. આપણે હવે જર્મની છોડી દેવું જોઈએ.

આપણે શિયાળો શરૂ થતાજ અમેરિકા જઈશું. ત્યાં હું કેલિફોર્નિયા ઇન્સ્ટિટ્યૂટ ઓફ ટેકનોલોજીમાં સમય વિતાવીશ.

કેલિફોર્નિયામાં શિયાળો વિતાવ્યા પછી
આઈન્સ્ટાઈન પરિવાર જર્મની પરત ફરવાની
તૈયારી કરી રહ્યા હતા.

હવે હિટલર યુનાવ જીતીને જર્મનીનો
સર્વેસર્વા બન્યો છે !
હવે તમે ત્યાં જઈને પણ શું કરશો ?

આવી પરિસ્થિતિઓમાં
જર્મની પાછો નહી જાઉં !

તે કેટલાક સમય માટે યુરોપ પરત ફર્યા. પછી અમેરિકા પાછા
ફરી તેમણે **પ્રિન્સ્ટન** ને જ પોતાનું ઘર બનાવ્યું.

બહુ જલ્દી તેમને વ્હાઈટ-હાઉસમાં
આવવાનું આમંત્રણ મળ્યું.

લાગે છે તમને
નૌકા વિહારમાં ખુબ
મજા આવે છે.

હા,
ખુબજ મજા !

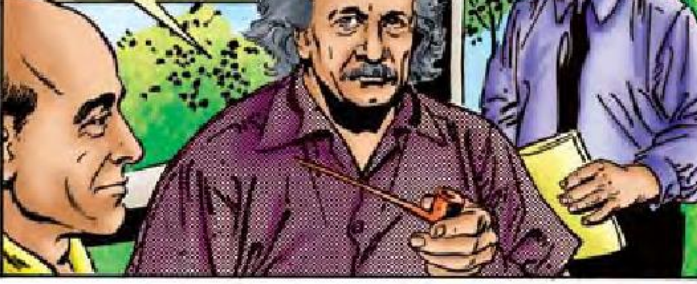
૧૯૪૦માં
આઈન્સ્ટાઈનએ
અમેરિકી
નાગરિક્ત્વની
શપથ લીધી.

કેટલાએ પ્રસિદ્ધ વૈજ્ઞાનિકો
હિટલરનું જર્મની છોડીને
આઈન્સ્ટાઈન સાથે ચર્ચા
કરવા આવ્યા.

લાગે છે કે જર્મની
બહુ જલ્દી
અણુ બોમ્બ
બનાવી લેશે.

તે તો ખુબજ ભયાનક હશે !
તે પછી તો હિટલર આખી
દુનિયાને બ્લેકમેલ કરશે !

હું જર્મનીના
અણુ બોમ્બ બાબતે
પ્રેસિડેન્ટ રુઝવેલ્ટનું
ધ્યાન દોરીશ.

પ્રેસિડેન્ટ રુઝવેલ્ટને
આઈન્સ્ટાઈનને લખેલો
પત્ર ખુબજ પ્રસિદ્ધિ
પામ્યો.
તે પછી અમેરિકા પણ
અણુ બોમ્બ
બનાવવાની સ્પર્ધામાં
ફૂટી પડ્યું. જર્મન સેના
યુરોપમાં આગળ
વધતી જતી હતી.
જાપાની સેનાએ
અમેરિકા પર આક્રમણ
કર્યું.

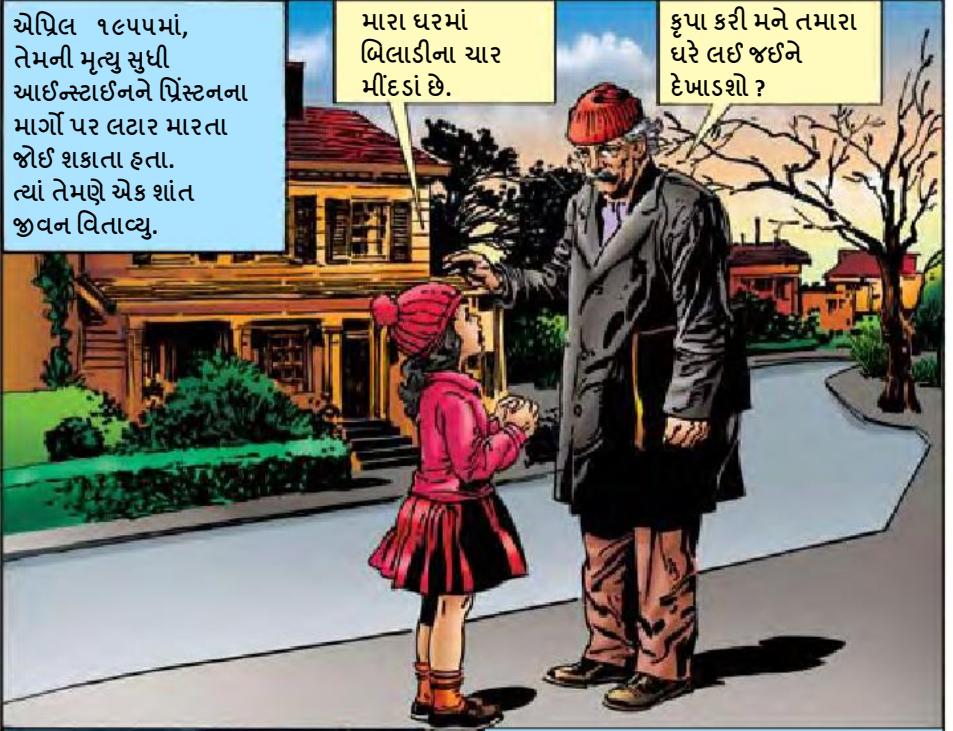
૬ ઓગસ્ટ ૧૯૪૫ના ગોઝારા દિવસે અમેરિકાએ હિરોશિમા ઉપર પહેલો અણુ બોમ્બ ઝીંક્યો.
હવે આણ્વિક હથિયારો હકીકત બનીને સામે આવી ગયા હતા.

૧૯૪૬માં આઈન્સ્ટાઈનએ વૈજ્ઞાનિકો
સાથે મળી એક કમિટી બનાવી અને
દુનિયાને આણ્વિક હથિયારો દ્વારા થનાર
તારાજીથી ચેતવવાનું શરૂ કર્યું.

આણ્વિક હથિયારોની
તારાજીથી બચવા
વિશ્વની સરકારો દ્વારા
યુદ્ધ પર હંમેશ માટે બંદી
લાવવી જોઈએ.

આઈન્સ્ટાઈન નિરંતર કાર્યરત રહ્યા.
પહેલા વિજ્ઞાન પર કામ કરતા રહ્યા.

અને પછી દુનિયામાં શાંતિ સ્થાપવાની લડાઈ
પણ શરૂ હતી. કારણકે હવે દુનિયા ઉપર
આણ્વિક યુદ્ધનો પણ ભય હતો.

